12. september 2023

Kynning fjárlagafrumvarps
fyrir árið 2024

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

fjárlög.is

Meginatriði

Afkomubati langt umfram fyrri áætlanir

Ríkið vinnur áfram gegn verðbólguþrýstingi

Aukið aðhald í útgjöldum

Forgangsraðað í þágu fjárfestingar í innviðum og grunnþjónustu

Ekkert Evrópuríki sem samræmdar tölur ná til hafði meiri hagvöxt á fyrri helmingi árs.

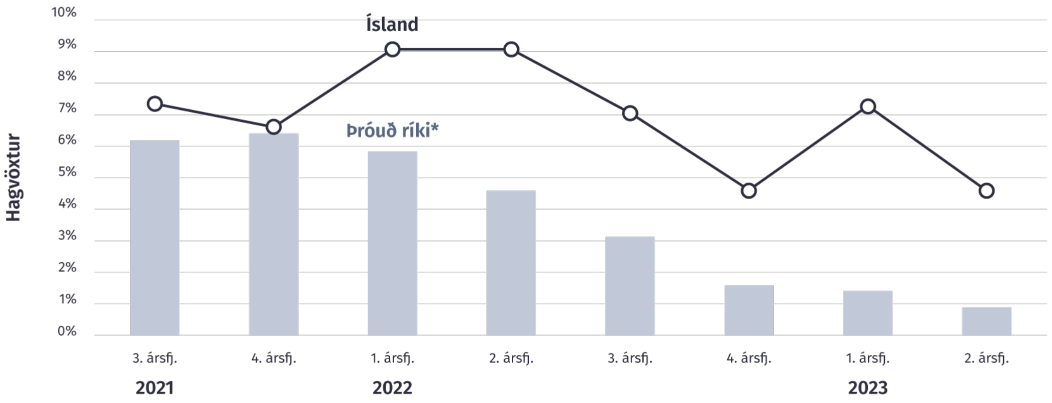

*Meðaltal OECD-ríkja. Heimild: Hagstofa Íslands (Ísland), OECD (önnur ríki).

Mikill hagvöxtur

fjárlög.is

Ör fjölgun starfa og íbúa drífur vöxtinn

Störfum fjölgar.

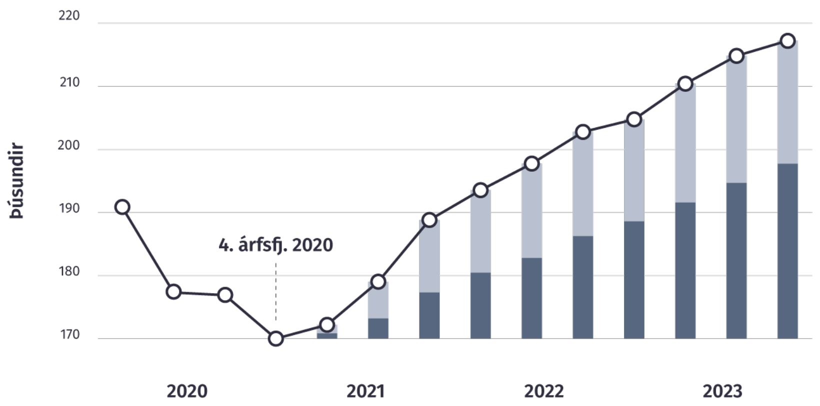

Alls

+32 þús. störf

þar af innflytjendur

+19 þús. störf

Fjöldi starfandi og fjölgun frá 4. ársfjórðungi 2020.

fjárlög.is

Allra hagur að ná efnahagslegu jafnvægi á ný.

Vaxtagjöld heimila

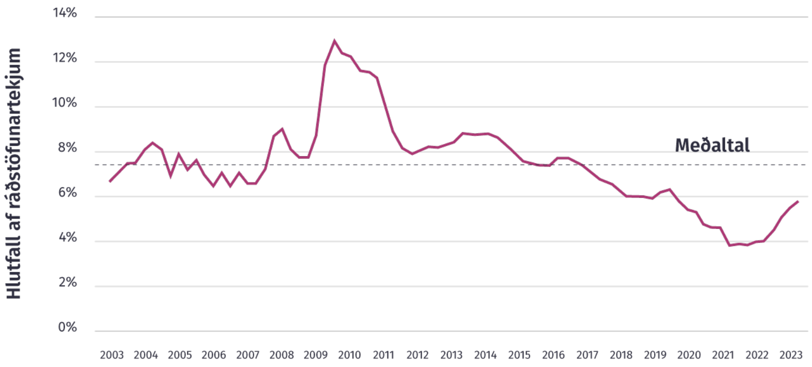

Með auknu jafnvægi skapast forsendur fyrir lækkun vaxta

Heimild: Tekjuskiptingaruppgjör Hagstofu Íslands. Hlutfall af ráðstöfunartekjum fyrir vaxtagjöld. Árstíðaleiðrétt.

Heimilin finna fyrir hærri vöxtum

fjárlög.is

Árangur í baráttu við verðbólgu

Mikilvægasta hagsmunamál landsmanna að verðbólga lækki áfram. Spár gera ráð fyrir að svo verði – og til þess þarf áframhaldandi skynsamlega hagstjórn.

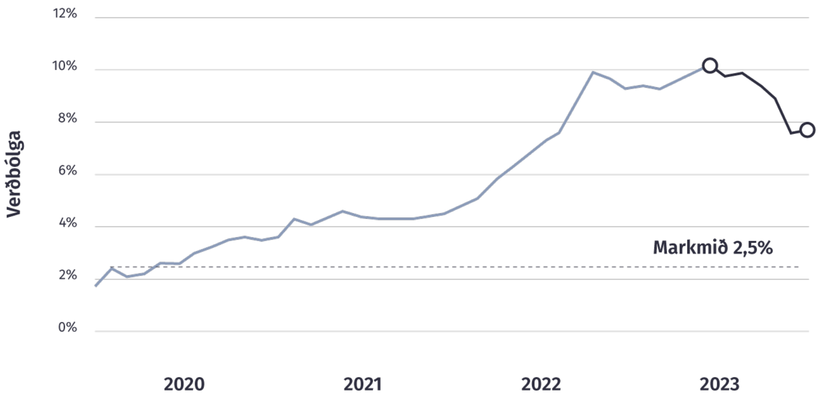

Verðbólga lækkað um 2,5 prósent

Mikið í húfi með að hún lækki áfram

Hraður viðsnúningur ríkisfjármála

Enn á ný batna horfur um undirliggjandi afkomu ríkissjóðs eftir því sem efnahagsbatanum vindur fram. Þetta er grundvallaratriði í baráttu við verðbólgu.

Afkoma ríkissjóðs | % af VLF

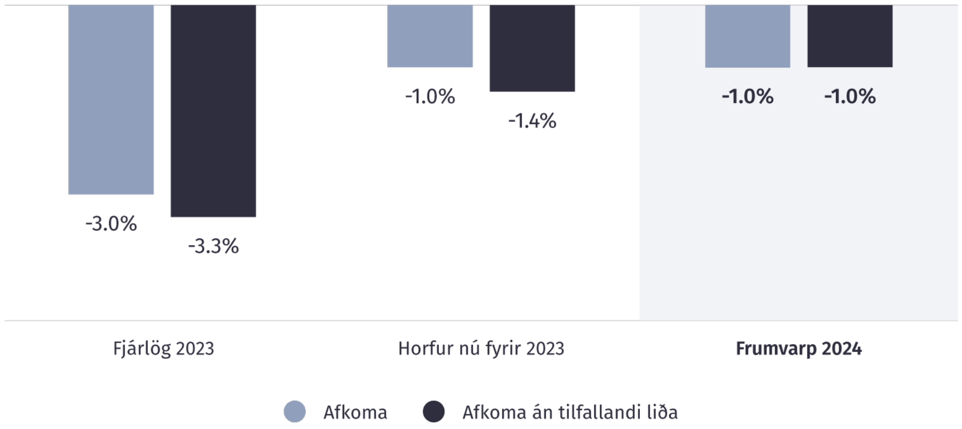

Tilfallandi liðir: Tekjuskattur vegna kaupa ríkisins á hlut Landsvirkjunar í Landsneti.

fjárlög.is

Hið opinbera stendur vel í alþjóðlegum samanburði

Frumjöfnuður hins opinbera verður jákvæður um 0,7%

Frumjöfnuður hins opinbera 2024, % af VLF

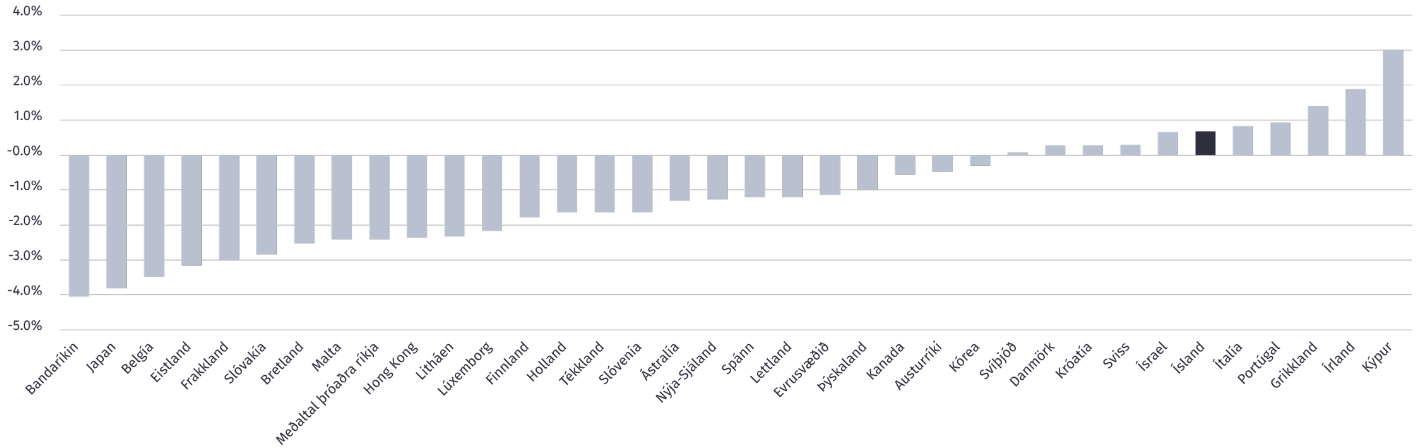

Heimild: Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn, fjármála- og efnahagsráðuneyti

fjárlög.is

Endurheimtum fyrri styrk

Skuldahlutfall lækkar milli ára og er umtalsvert lægra en talið var að það yrði fyrir þremur árum.

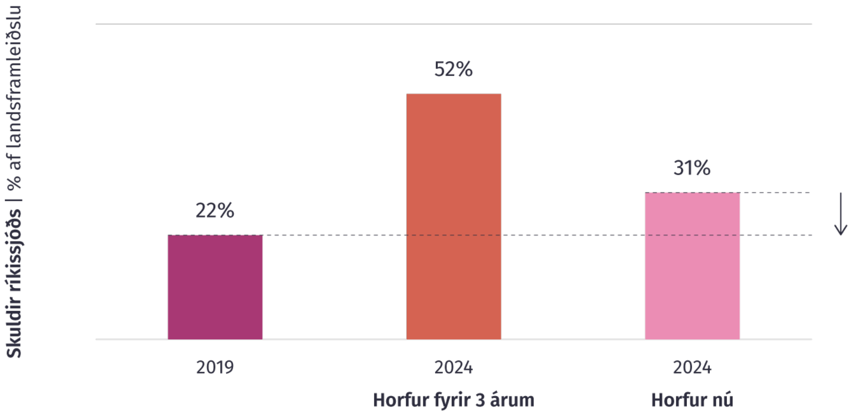

Mikilvægt að styrkja stöðu ríkissjóðs enn frekar umfram góðan árangur

Skuldir samkvæmt skuldareglu laga um opinber fjármál.

fjárlög.is

Stutt við vöxt kaupmáttar

Markmið frumvarpsins er að standa vörð um kaupmátt og finna nýjan jafnvægispunkt svo sækja megi fram.

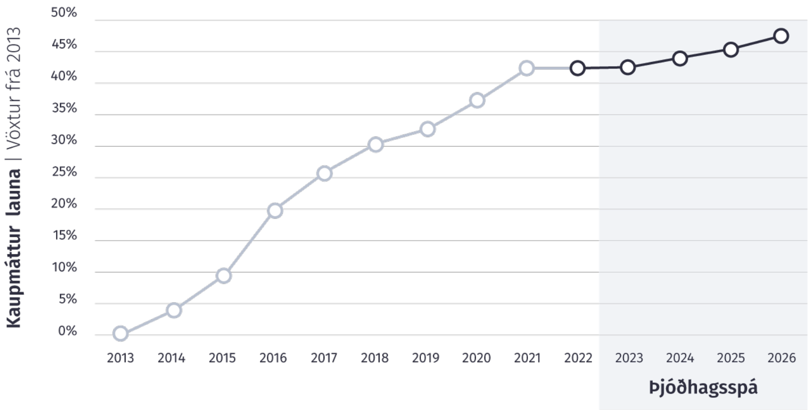

Aukinn stöðugleiki mun gera kaupmáttarvöxt mögulegan

fjárlög.is

Tekjuskattskerfið styður við heimilin

Hækkun persónuafsláttar og þrepamarka tekjuskatts lækkar skattgreiðslur um áramótin.

+8,5% hækkun persónuafsláttar og þrepamarka*

7.000 kr. lækkun tekjuskatts á mánuði*

*Miðað við verðbólguforsendur þjóðhagsspár og viðmið um framleiðnivöxt (1%).

*Miðað við tekjur meðaleinstaklings á aldursbilinu 25 til 65 ára samkvæmt álagningarskrá.

fjárlög.is

Aðhald aukið í ríkisrekstrinum

Til viðbótar við mikinn afkomubata ráðumst
við í aukið aðhald í ríkisútgjöldum

17

milljarða ráðstafanir
til að hægja á útgjaldavexti

5 ma	4 ma	8 ma
Lækkun launakostnaðar	Lækkun annarra rekstrargjalda	Aðhald hjá ráðuneytum
Framlínustarfsemi áfram varin	Lækkun ferðakostnaðar, hagkvæmari innkaup o.fl.	Dregið úr nýjum verkefnum

fjárlög.is

Stafræn þjónusta eykur afköst

Stafvæðing er forsenda aukinnar framleiðni, hagræðingar og bættrar þjónustu

1,6 ma. á ári — Rafrænum þinglýsingum er 81% lokið og spara samfélaginu 1,6 ma. kr. árlega

70 ferli — Sýslumenn hafa stafvætt 70 ferli og sparað fólki yfir 85 þús. bílferðir á ári

4X hraði — Dæmi um að vinnslutími flókinna mála sé fjórfalt hraðari en fyrir 4 árum*

Heimsóknir á Ísland.is

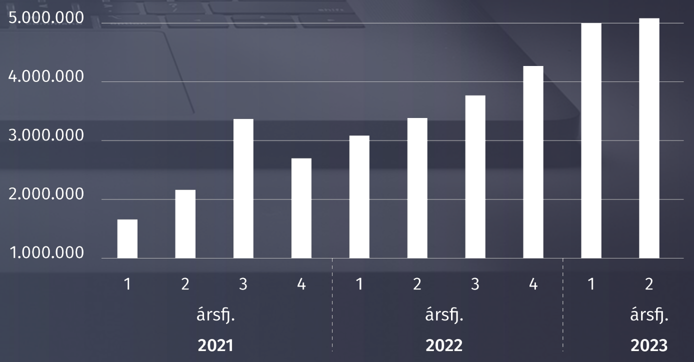

*Afgreiðsla dánarbúsmála Sýslumanna hefur farið úr 320 dögum í 92

fjárlög.is

Nýjar tekjuráðstafanir

Gistináttaskattur tekur að óbreyttu gildi að nýju og leggst einnig á skemmtiferðaskip

Eins árs 1% viðbótartekjuskattur á lögaðila 2024
.

Auknar tekjur af fiskeldi og sjávarútvegi

fjárlög.is

Tekjur af ökutækjum og eldsneyti hafa lækkað mikið

Nýtt einfaldara, sanngjarnara og gagnsærra kerfi verður innleitt sem miðast við notkun.
Fyrsta skrefið snýr að raf- og tengiltvinnbílum sem greiða í dag lítið til vegakerfisins.

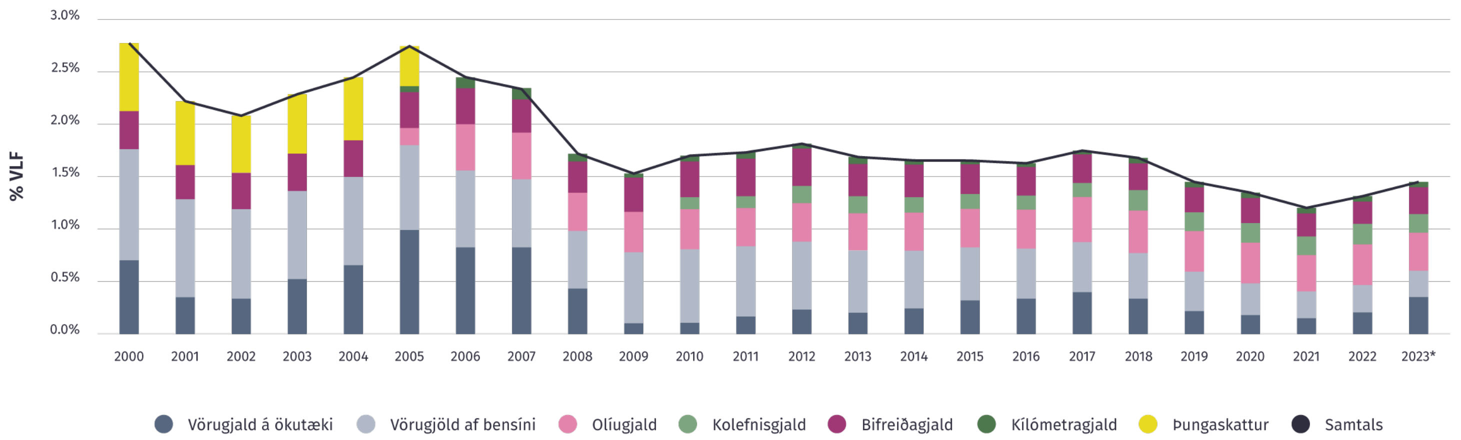

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneyti

fjárlög.is

Krónutölu-gjöld uppfærast um 3,5%

Krónutölugjöld utan bifreiðagjalda fylgja ekki verðlagsbreytingum ólíkt fyrra ári.

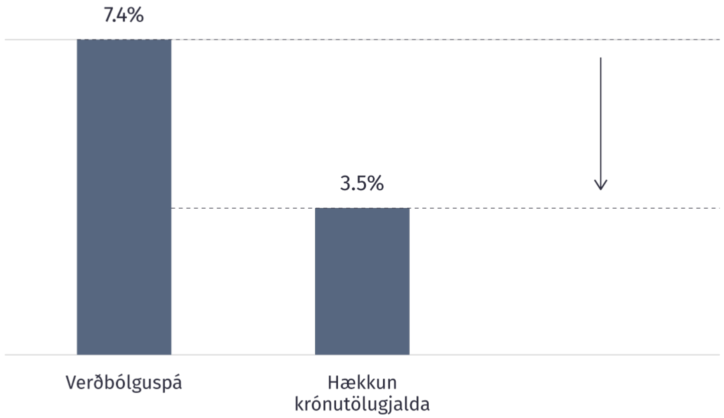

Krónutölugjöld um 3 ma.kr. lægri en ef þau hefðu fylgt verðbólgu

fjárlög.is

Brýn mál á döfinni

Fjöldi stórra og fjárfrekra verkefna

- Stöðugt aukin framlög til heilbrigðismála
    - Kraftur í byggingu **Nýja Landspítalans**
    - Framlög til sjúkratrygginga s.s. vegna samnings við sérgreinalækna og rekstrurs hjúkrunarheimila
- Áfram stutt við mikilvægar stoðir
    - Framlög til R&Þ, háskóla, löggæslu og orkuskipta
- Verulegur stuðningur við **byggingu nýrra íbúða**
- Uppbygging og viðhald í vegasamgöngum
- Aukinn fjöldi umsækjenda um alþjóðlega vernd
- **Nýtt og öflugra barnabótakerfi**

Ávinningur hagræðingar í rekstri nýttur til að bæta afkomuna og styrkja stoðir samfélagsins

fjárlög.is

Heilbrigðismál tæpur þriðjungur útgjalda

Rammasett útgjöld, án launa-, gengis- og verðlagsbreytinga

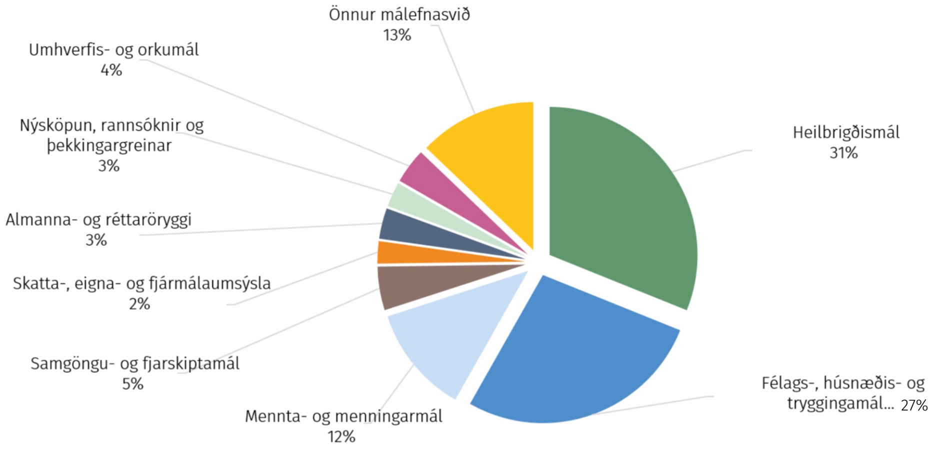

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneyti

fjárlög.is

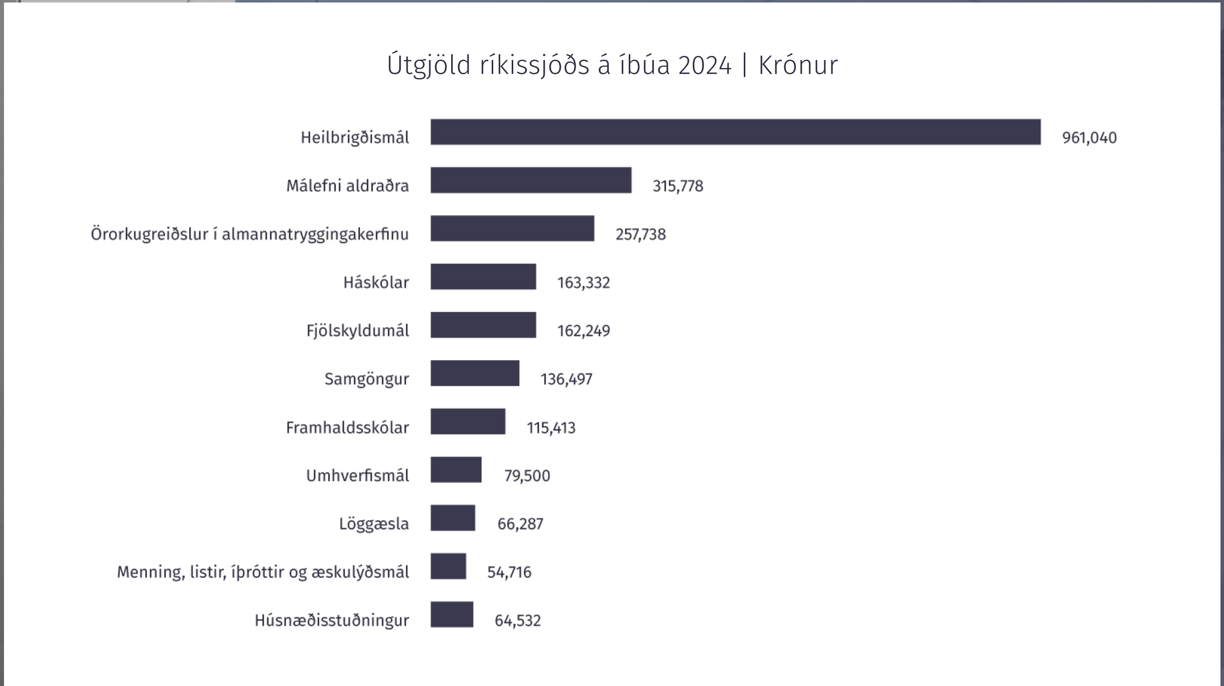

Í hvað fara skattarnir?

Sterk fjárfesting 2024

33 ma

Samgöngu-
framkvæmdir

27 ma

Rannsóknir, þróun
og nýsköpun

24 ma

Bygging
nýs landspítala

26 ma

Önnur
innviðaverkefni

Útgjalda-vöxturinn í heilbrigðismál

Um 88 ma.kr. meiri fjármunir í rekstur heilbrigðiskerfisins árið 2024 heldur en 2017. Aukningin frá 2023 nemur 14 ma.kr.

Fjárheimildir til heilbrigðismála | ma.kr. á verðlagi 2024

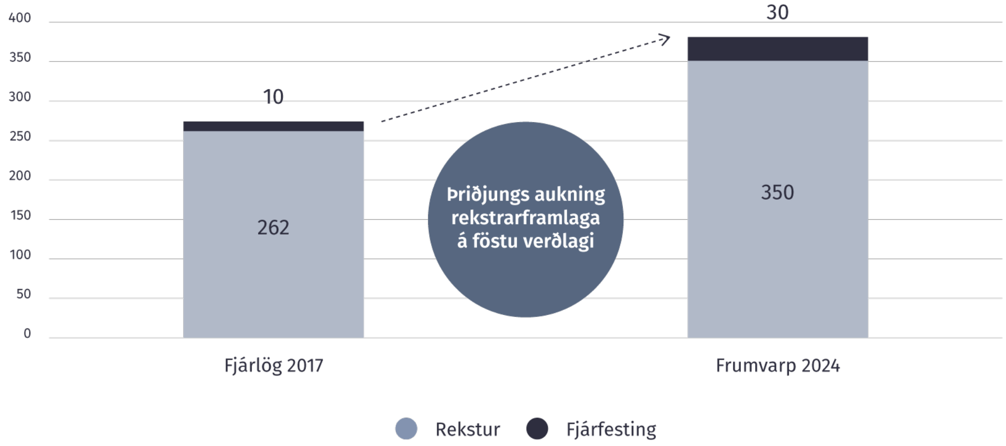

fjárlög.is

Áfram stuðlað að tryggu framboði húsnæðis

Enn mikill kraftur í byggingu íbúða og aukin framlög stuðla að því að svo verði áfram.

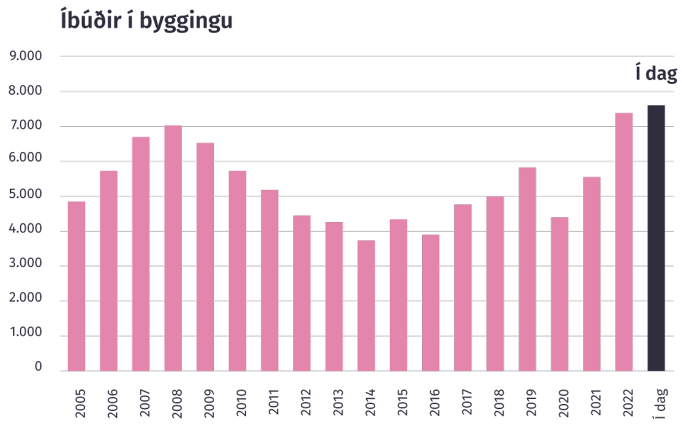

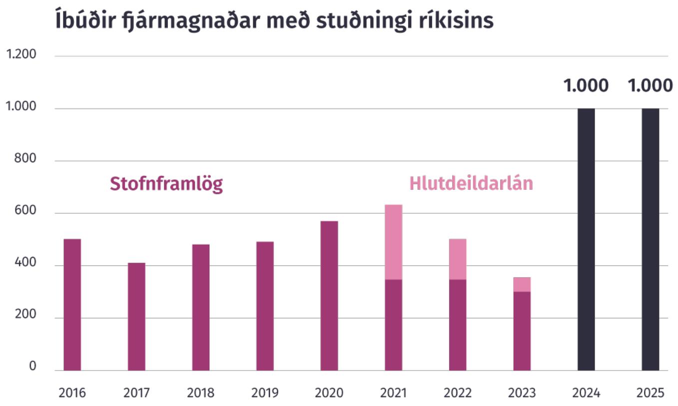

Vinstri mynd: Samkvæmt fasteignaskrá HMS. Lok hvers árs.

fjárlög.is

Stoðum efnahagslífsins fjölgað

Stuðningur við rannsóknir og þróun ber árangur — útflutningur á þjónustu tengdri hugverkum og tækni jókst um 30 milljarða kr. árið 2022.

Stuðningur til nýsköpunarmála um 70% meiri en hann var 2017 | ma.kr. á verðlagi 2024

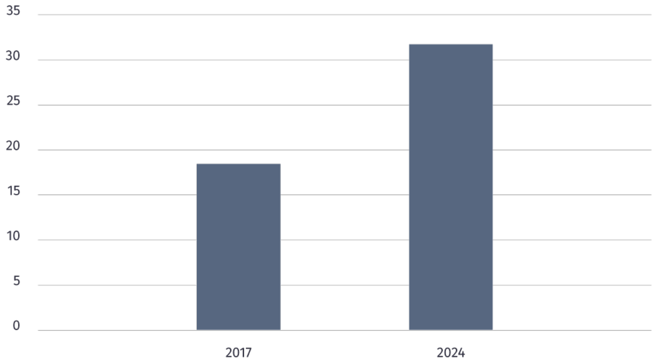

Vöxur útflutnings frá 2017

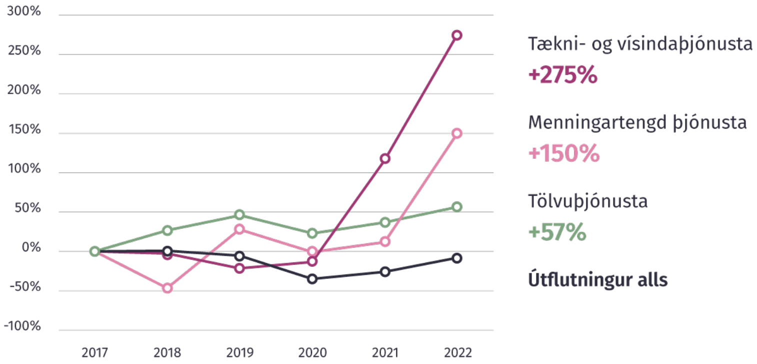

*Heimild: Hagstofa Íslands. Á föstu verðlagi.

fjárlög.is

Örorkulífeyrir hefur hækkað um 26% frá 2021

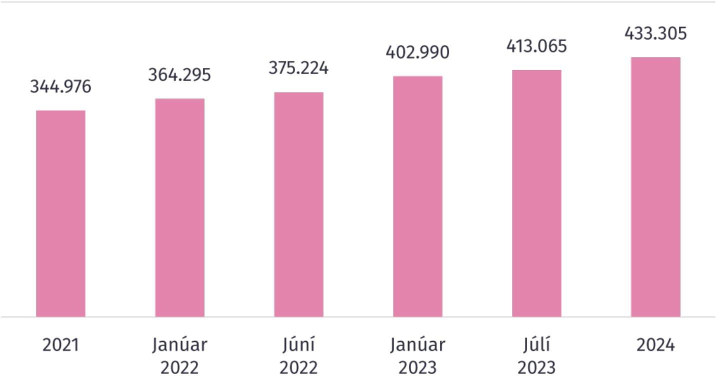

Sérstakar viðbótar-hækkanir á miðju ári 2022 og 2023 til að milda áhrif verðbólgu á tekjulága hópa

m.v. einhleypan einstakling sem fær fyrsta örorkumat 44 ára.

Kjör lífeyrisþega áfram varin

fjárlög.is

Meiri og skilvirkari stuðningur við barnafjölskyldur

2.900 fjölskyldur í viðbót njóta stuðnings barnabótakerfisins

5 ma.kr. hærri bætur en fengjust úr óbreyttu kerfi árið 2024

Barnabætur berast allt að 9 mánuðum fyrr eftir fæðingu barns

fjárlög.is